

ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย *

Ma Qiang (สุเมธ อาชาสมประสงค์)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพชีวิตและบทบาทของตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย จำนวนสามเรื่อง ได้แก่ เรื่องหงส์เหนือมังกร เสน่ห์นางจิ้ง และมงกุฎดอกส้ม ผลการวิจัยพบว่าละครโทรทัศน์ได้สะท้อนภาพของวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนมีลักษณะตามแบบของบรรพบุรุษและเปลี่ยนแปลงไปในด้านการสร้างครอบครัว การประกอบอาชีพ ระบบความเชื่อ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ประเพณีและพิธีกรรม รวมทั้งค่านิยมในด้านอำนาจและเงินทอง ความซื่อสัตย์ นอกจากนี้ละครโทรทัศน์ยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทของตัวละครที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนในฐานะเป็นผู้นำและผู้ตามที่เหมาะสมกับเพศ รวมทั้งสถานภาพในครอบครัวและสังคม

คำสำคัญ : ภาพสะท้อน, วิถีชีวิต, คนไทยเชื้อสายจีน, ละครโทรทัศน์, สถานภาพ, บทบาท

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ “วิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธิดา ไฉกรัตน์

** นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Reflections of Chinese - Thai in Soap Opera Series On Thai Television

Ma Qiang

Abstract

The aim of this research study is to analyze the lives and roles of Chinese-Thai characters in three soap opera series on Thai television : Hong Nue Mangkorn, Saneh Nang Ngew, and Mongkut Dok Som. The study shows that the lifestyle of Chinese-Thais that is presented in the soap series complies with that of their ancestor. However, reflections of the lifestyle of Chinese-Thais in these three television series also suggest that there have been changes in raising a family, working, belief system, child rearing, customs, ceremonies, value in power and wealth, and honesty. Moreover, the television series also present Chinese-Thai characters performing the roles of leader and follower that are appropriate for gender and status in the families and the society.

Keywords : reflection, life style, Chinese-Thais, soap opera series, status, role

บทนำ

คนจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง ต่อมาในสมัยราชวงศ์หมิง เทคโนโลยีการสร้างเรือสำเภาพัฒนามากขึ้น กษัตริย์จีนได้ขยายการติดต่อค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ในแถบเอเชียและเริ่มมีคนจีนอพยพเข้ามาเมืองไทยมากขึ้น ดังที่ พลกุล อังกินันท์ (2514 : 7-17) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ชาวจีนเข้ามาในประเทศไทยปรากฏหลักฐานมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย เรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ การเข้ามาของชาวจีนเนื่องมาจากได้ประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาความหนาแน่นของประชากรในประเทศจีน ปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาทางการเมือง เป็นต้น

ต่อมาในสมัยราชวงศ์ชิง ประเทศทางตะวันตกเข้ามารุกรานประเทศจีน และเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งจนราชวงศ์ชิงต้องชดเชยเป็นเงินทองจำนวนมากศาล ทำให้ประชาชนจีนได้รับความทุกข์ยากลำบาก จึงมีคนจีนมากมายอพยพจากภาคใต้ของจีน ไปสู่ประเทศอื่นๆ เช่น จากมณฑลกวางตุ้ง มณฑลกวางสี มณฑลฝูเจี้ยน มณฑลไหหลำ มณฑลยูนนาน เป็นต้น ดังที่ เสถียรสุด (2510 : 235) กล่าวว่า ชาวจีนได้เริ่มออกไปตั้งรกรากตามประเทศต่างๆ ในสมัยราชวงศ์ถังและก็เป็นที่ยอมรับเรื่อยมา จนกระทั่งต้นราชวงศ์ชิง เนื่องจากชาวจีนพากันไม่พอใจในการปกครองของราชวงศ์ชิงเป็นอย่างยิ่ง จึงพากันเดินทางอพยพออกไปอยู่ในต่างประเทศกันมากขึ้น จนถึงปัจจุบันรัฐบาลจีนได้สำรวจจำนวนประชากรที่อพยพออกไปอยู่ในต่างประเทศเมื่อปี พ.ศ. 2549 ปรากฏมีชาวจีนอยู่ในต่างประเทศถึง 14 ล้านคน สำหรับชาวจีนที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยนั้น ส่วนมากเป็นจีนฮกเกี้ยน จีนกวางตุ้ง จีนไหหลำ จีนแต้จิ๋ว และจีนแคะ

คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทยได้นำเทคโนโลยีและวัฒนธรรมจีนเข้ามาพร้อมกับเผยแพร่สืบทอดความรู้ ประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ในเมืองไทย อาจกล่าวได้ว่า คนจีนมีส่วนสำคัญที่ทำให้เมืองไทยพัฒนาขึ้น แม้ว่าคนจีนส่วนนี้ในช่วงแรกจะมีฐานะยากจน มีฐานะเป็นคนชั้นต่ำของสังคมและทำงานหลักส่วนใหญ่เป็นงานค้าขายและกรรมกรหรือกุลิ แต่ก็มีบทบาทช่วยให้เศรษฐกิจไทยพัฒนาขึ้น ดังที่ ธาณิวัฒน์ บุญโต (2542 : 6) กล่าวว่า ชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย และทำมาหากินเพื่อสร้างฐานะให้เกิดความมั่นคงในชีวิต ชาวจีนจึงขยันขันแข็ง เมื่ออพยพเข้ามาครั้งแรกนั้น คนจีนทำงานรับจ้างสารพัด ต่อมาเริ่มทำการค้าเล็กๆ น้อยๆ แล้วขยายขึ้นประกอบอาชีพค้าขายได้อย่างมั่นคง และมีบทบาททางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยมากขึ้น

นอกจากคนจีนขยัน อดทน และมีความชำนาญในด้านการค้าขาย ซึ่งทำให้คนจีนมีรายได้สูงขึ้นจนสามารถสร้างฐานะให้ดีขึ้น คนจีนได้มีความสัมพันธ์ข้ามเชื้อชาติโดยแต่งงานกับคนไทยและมีลูกหลานที่เรียกว่าคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งได้มีบทบาทในสังคมไทย และมีการปรับเปลี่ยนธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม ฯลฯ ของจีน ดังที่ สุขาดา ตันตะสุรฤกษ์ (2532 : 23) กล่าวว่า “เมื่อคนจีนอพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยได้นำเอาแบบแผนทางสังคม และวัฒนธรรมในสังคมดั้งเดิมติดตัวเข้ามาด้วย นานเข้าก็ได้พยายามประยุกต์ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของตน จนเกิดเป็นรูปแบบเฉพาะในสังคมไทย”

เมื่อคนไทยเชื้อสายจีนมีอิทธิพลอย่างกว้างขวาง ในสังคมไทย จึงได้มีการนำลักษณะของคนจีน ตลอดจนการดำรงชีวิตและประเพณีต่างๆ ของจีนเหล่านี้ มาสร้างเป็นเรื่องราวถ่ายทอดในวรรณกรรม และศิลปะต่างๆ ซึ่งสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนในกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน เช่น นวนิยายเรื่อง ลอดลายมังกร ของประภัสสร เสวิกุล เป็นนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือหนึ่งร้อยเล่มที่เยาวชนควรอ่าน นวนิยายเรื่องอยู่กับก๋ง ของหยก บูรพา ก็ได้รับรางวัลนวนิยายดีเด่นจากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2523 เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการนำเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรมต่าง ๆ มาเผยแพร่โดยได้นำเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนเขียนเป็นบทละครโทรทัศน์

ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 997) อธิบายว่า “ละครโทรทัศน์เป็นละครพูดที่มีการตกแต่งฉากให้เหมือนจริง เพื่อให้คนดูได้ความรู้และความบันเทิง ดังนั้นการนำเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ก็จะทำให้คนดูได้เห็นและเข้าใจในวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และบทบาทของตัวละครซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายจีน”

ละครทางโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่ดูแล้วรับรู้ได้รวดเร็วและสะดวก ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้ดูสามารถรับรู้ได้ทั้งภาพและเสียง ดังที่ จุฑามาศ ตนเจริญสุข (2549 : 19) กล่าวว่า “สื่อที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วที่สุด คือ สื่อวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งผู้บริโภคสามารถรับได้ทั้งภาพและเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์สามารถครอบคลุมถึงกลุ่มผู้บริโภคอย่างทั่วถึง และเสียค่าใช้จ่ายไม่แพงมากในการซื้อโทรทัศน์”

ละครโทรทัศน์ เป็นสื่อสารมวลชนที่ให้ความรู้ และความบันเทิง ต่อมาความนิยมของสังคมได้พัฒนาเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป ละครโทรทัศน์จึงเป็นช่องทางและเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทำให้คนรู้จักสังคมในด้านต่างๆ เช่น วิถีชีวิตของกลุ่มคน ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆ หรือการเดินทางท่องเที่ยว เป็นต้น และเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อชีวิต และครอบครัว ดังรายงานของกลุ่มสถิติประชากรและสังคม สำนักเศรษฐกิจและสังคม (2547 : 7) ที่สำรวจพบว่า จำนวนครอบครัวไทยที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ มีจำนวนเกือบ 15.2 ล้านครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกชมรายการวิทยุโทรทัศน์ทั้งหมด 15.7 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.9 และเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ทั่วประเทศมีประมาณ 18.5 ล้านเครื่อง แสดงว่าครอบครัวหนึ่งมีเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์มากกว่าหนึ่งเครื่องคือ ครัวเรือนจะมีเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ประมาณ 1,215 เครื่องต่อจำนวนหนึ่งพันครัวเรือน ผลการสำรวจดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยและชุมชนมีเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์จำนวนมาก และมีโอกาสดูโทรทัศน์เพื่อรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะรายการบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เช่น เกมโชว์ ละครโทรทัศน์ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนประเภทวิทยุโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อผู้ดูผู้ชมเช่นเดียวกับการสื่อสารผ่านวรรณกรรม

ดังนั้นวิทยุโทรทัศน์จึงมีบทบาทในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีทั้งภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะรายการละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นรายการบันเทิงที่มีผู้ดูผู้ชมจำนวนมากและติดตามชมอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาชาวจีนจึงสนใจศึกษาวิจัยละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาและเรื่องราวของคนไทย เชื้อสายจีน ซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรม ประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีนที่สะท้อนผ่านละครโทรทัศน์ ทั้งนี้นอกจากจะเข้าใจวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์แล้ว ละครโทรทัศน์ยังได้สะท้อนภาพสังคม และปัญหาของกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน การถ่ายทอดเรื่องราวและเนื้อหาในละคร ยังให้ทัศนคติในแง่ลบต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชมละครโทรทัศน์อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย
2. เพื่อวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทยแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดจากบรรพบุรุษและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมไทย
2. ตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทยสะท้อนถึงสถานภาพและการมีบทบาทในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยได้รับอิทธิพลจากสังคมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกละครโทรทัศน์จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งได้ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์จากละครที่บันทึกในแผ่นวีดิทัศน์ ละครโทรทัศน์แต่ละเรื่องได้รับความนิยมแพร่หลายมีการสร้าง และนำมาฉายออกอากาศซ้ำ ดังนี้

1. หงส์เหนือมังกร ดัดแปลงจากนวนิยายแต่งโดย วิศวานาถ (ชื่อจริงคือ ประพนธ์ วิวัฒนาพร) มีแนวเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลและการต่อสู้ของคนไทยเชื้อสายจีน นำมาสร้างและออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 พ.ศ. 2543 และยังได้ดัดแปลงนำมาแสดงเป็นละครเวทีในปี 2553
2. เสน่ห์นางจิ้งจอก ดัดแปลงจากนวนิยายแต่งโดยภราดร ศักดา มีแนวเรื่องเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนที่ต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงงิ้ว ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3 พ.ศ. 2542 และนำมาสร้างซ้ำ ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7 พ.ศ. 2551 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาวิเคราะห์ละครโทรทัศน์ที่บันทึกการแสดงและออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7
3. มงกุฎดอกส้ม ดัดแปลงจากนวนิยายแต่งโดย ถ่ายเถา สุจริตกุล มีแนวเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีน ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7 พ.ศ. 2539 และนำมาสร้างซ้ำออกอากาศ

ทางสถานีวิจัยโทรทัศน์ช่อง 3 พ.ศ. 2553 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาวิเคราะห์ละครโทรทัศน์ที่บันทึกการแสดงทางสถานีวิจัยโทรทัศน์ช่อง 3

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทยพบว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ดังรายละเอียดดังนี้

1. วิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีน

การศึกษาวิเคราะห์วิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนพบว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีลักษณะครอบครัวตามอย่างบรรพบุรุษและมีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงปัญหาในครอบครัว และการประกอบอาชีพดังนี้

1.1. ลักษณะของครอบครัว ผู้วิจัยพบว่าครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่เช่นเดียวกับบรรพบุรุษที่มีการรวมเครือญาติ นิยมมีภรรยาหลายคนและมีลูกหลานจำนวนมาก เช่น

การสร้างครอบครัวของเจ้าสัวเซ่งสีอเกียง เป็นครอบครัวใหญ่ มีภรรยาสี่คน เพื่อจะได้มีลูกหลานสืบสกุลจำนวนมาก ๆ ภรรยาหลวงคือคุณนายที่หนึ่ง ชื่อเม่งฮวยมีลูกชายชื่อก๊องเกียรติ คุณนายที่สอง ชื่อเฮนหลิงมีลูกสาวสองคนชื่ออิหลงกับอิฮวย คนที่สามชื่อเหม่เกว มีลูกชายชื่อเกียรติกร และคุณนายที่สี่ชื่อคำแก้ว

(มณฑุกดอกส้ม : ตอนแรกที่แนะนำตัวละคร)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะของครอบครัวของเจ้าสัวเซ่งสีอเกียงเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีภรรยาถึง 4 คนและมีลูกต่างมารดารวมสี่คน

อย่างไรก็ตาม ลูกหลานคนจีนที่เกิดในเมืองไทย ได้รับอิทธิพลจากสังคมไทยสมัยใหม่ ลักษณะของครอบครัวเปลี่ยนไปเป็นครอบครัวขนาดเล็กแตกต่างจากครอบครัวของบรรพบุรุษ กล่าวคือ จะแต่งงานกับผู้หญิงคนเดียวและมีลูกเพียงสองสามคนทำให้เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีความรักใคร่ปรองดองกัน แต่คนไทยเชื้อสายจีนก็มีความนิยมแบบเดิมคือชอบลูกผู้ชายมากกว่าลูกผู้หญิงเพื่อจะได้สืบทอดวงศ์ตระกูลตัวอย่าง เช่น

การสร้างครอบครัวของตี้ซึ้งที่เป็นเจ้าพ่ออันดับหนึ่งของกลุ่มนักเลง มีภรรยาคนเดียวชื่อเหมยและมีลูกสองคนคือ หลิวกับตี้เล็ก ส่วนครอบครัวของตี้ซา ซึ่งเป็นเจ้าพ่ออันดับที่สองของกลุ่มนักเลง ตีซาก็มีภรรยาคนเดียว และมีลูกสองคนเป็นผู้ชายคนหนึ่งกับผู้หญิงคนหนึ่งนอกจากนี้ ครอบครัวของป้าเสริฐ ซึ่งเป็นเจ้าพ่อของนักเลงอีกกลุ่มหนึ่งที่ขัดแย้งกับตี้ซึ้ง ก็มีลูกชายเพียงคนเดียวชื่อปิติ แม้ว่าภรรยาของป้าเสริฐจะตายไปแล้วแต่เขาก็ไม่ได้แต่งงานใหม่

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่แนะนำตัวละคร)

จากตัวอย่างละครเรื่องหงส์เหินอมंगกรข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนในยุคสมัยต่อมานิยมมีภรรยาคนเดียวและต้องมีลูกชายเพื่อจะได้สืบทอดวงศ์ตระกูล

สรุปได้ว่า ละครโทรทัศน์ได้สะท้อนให้เห็นลักษณะของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนที่รับรูปแบบของครอบครัวขนาดใหญ่จากบรรพบุรุษคนจีนและมีการปรับเปลี่ยนเป็นครอบครัวขนาดเล็กตามอิทธิพลของสังคมไทย

1.2 ปัญหาในครอบครัว ละครโทรทัศน์สะท้อนเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนว่ามีปัญหาทางวัตถุ (Instrumental) และปัญหาทางอารมณ์ (Affective) ดังนี้

ปัญหาทางวัตถุ เกิดมาจากการขัดแย้งในด้านทรัพย์สิน เงินทอง และอำนาจ ญาติพี่น้องจนเช่นฆ่ากันและทำร้ายพ่อแม่เป็นการออกตัญญู ทำให้ครอบครัวเกิดปัญหาวุ่นวาย ตัวอย่างเช่น เรื่องเสน่หานางจิว ลูกสาวสองคนของยายมาลัยอิจฉากัน เพราะต้องการได้ทรัพย์สินสมบัติ

วิสัย “เจ้ อ้าวปลีกตัวไม่ได้จริงๆ อ้าวางก็มาเยี่ยมเลยนะ ใครจะไปรู้ล่ะว่าการรับตำแหน่งประธานบริษัท มันจะยุ่งตั้งแต่เข้าจรดเย็น เพิ่งปลีกตัวได้นี้แหละ”

วลี “แกนี่มันชั่ว เลี้ยงไม่เชื่องจริงๆ”

วิสัย “เจ้ อย่าทำหน้าที่เป็นคนโมโหโง่งอย่างนั้นสิ คราวนี้ถ้าเส้นเลือดฝอยในสมอง มันแตกอีกเส้นแล้วละก็ ตายแน่ ๆ อู๊ย! ฉันคงไม่ไปเฝ้าเจ็กเซียนฮ่องเต้กับเจ้

หอรกนะ”

...

วลี “ฉันยอมตายดีกว่าที่จะพียงน้องออกตัญญูอย่างลื้อ”

...

วิสัย “ชั่วมากนักรหรือ นี่ปากกาแล้วนี่ก็กระดาก เซ็นใบโอนหุ้นทั้งหมดของเจ้ให้ฉัน เดี๋ยวนี้ เรื่องมันจะได้จบง่ายๆ พุดง่ายๆ จะได้จบง่ายๆ แล้วเรื่องคดีฉันจะจัดการให้เอง เซ็น”

(เสน่หานางจิว : ตอนที่วิสัยไปเยี่ยมพี่สาวที่โรงพยาบาล)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ลูกมีความขัดแย้ง ทะเลาะกัน โดยเฉพาะการแย่งชิงเพื่อเอาทรัพย์สินสมบัติของพ่อแม่ ซึ่งมักเป็นปัญหาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย

ปัญหาด้านอารมณ์ เกิดจากความไม่เข้าใจกันในครอบครัว หรือเคยมีเรื่องผิดใจกัน ทำให้ไม่พอใจเกลียดชังกัน และหาเรื่องทำร้ายกัน จนถึงกับวางแผนฆ่ากัน ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข ครอบครัวแยกแตก เช่น

ตี่ซุง “อ้าวอยู่ในคุกเป็นปี ไม่เห็นลื้อตลอด แต่ลื้อบอกว่าลื้อท้อง ลื้อท้องกับใคร ต้องกับใคร”

...

ตีซุง “อ้าวถามว่าลื้อท้องกับใคร นางแพศยา ลื้อบอกมา บอกมา”

...

ตีซุง “มันไม่ใช่ลูกอ้าว มันลูกสัตว์เดรัจฉาน ลื้อได้ยินไหม เอ๊ะ เด็กคนนี่ ปีนี้คลอดเมื่อไร อ้าว จะบิบบอกให้ตายคามือของอ้าวเอง ...”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่เต็งลื้อกินเหล้าจนเมาแล้วนึกถึงเรื่องที่เขาเคยทำร้ายต่ออาเหมย)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สามภรรยาไม่ว่างใจกัน ก็จะโกรธและตำหนิใส่อาเหมยที่เกลียดชังกัน

สรุปได้ว่า ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนมีปัญหาเช่นเดียวกับครอบครัวทั่วไป ซึ่งมีความขัดแย้งระหว่างสามภรรยา ญาติพี่น้อง จึงทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันในครอบครัว

1.3 การประกอบอาชีพ ละครโทรทัศน์แสดงภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนว่าประกอบอาชีพสองด้านคือ ประกอบอาชีพสุจริตกับอาชีพทุจริต

การทำอาชีพสุจริตเป็นอาชีพที่ไม่ได้ผิดกฎหมาย เช่น อาชีพค้าขาย การแสดงจิว เกษตรกร เป็นต้น เช่น ในเรื่องหงส์เหนือมังกร ลงขายส้มที่ตลาด ตีซาทำร้านอาหาร และจางหาวเป็นเกษตรกรปลูกผักไปขายที่ตลาด ในเรื่องเสน่หานางจิว อาเจียงเป็นคนแสดงจิว หรือในเรื่องมงกุฎดอกส้มภรรยาคนที่สามเหม่เกว่ก่อนแต่งงานเคยเป็นนักแสดงจิวที่มีชื่อเสียง

ส่วนการประกอบอาชีพทุจริตเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย เช่น ขยายยาเสพติด ริดไถเงิน ข่มเหงคนอ่อนแอ ให้อู๋ยิมเงินนอกระบบและคืดดอกเบี้ยแพง เป็นต้น มีการทำร้ายคนอื่น การสั่งให้สมุนของตัวเองไปข่มขู่เอาเงินจากคนอื่น เช่น ในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร เจ้าพ่อที่สองของเวคินจ้างนักเลงไปฆ่าอาหลิ่วเพื่อแก้แค้นแทนเวคินที่ถูกฆ่าตาย ในเรื่องเสน่หานางจิว เจ้าแก็เต็งให้อู๋ยิมเงินโดยเก็บดอกเบี้ยแพง จากตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนบางคนทำอาชีพทุจริต ที่ผิดกฎหมายและยังทำร้ายคนอื่นที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนด้วยกัน

สรุปได้ว่า คนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ ทั้งที่ทำอาชีพสุจริตหรืออาชีพทุจริต ก็เป็นคนร่ำรวย มีฐานะดีกว่าคนอื่น ๆ และยังสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนที่มีอาชีพสุจริตจะเป็นคนที่ขยันและอดทน

2. วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน

ละครโทรทัศน์สะท้อนภาพวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนไว้ 3 ด้าน คือ ระบบความเชื่อ การอบรมเลี้ยงดูลูก และประเพณีและวัฒนธรรม

2.1 ระบบความเชื่อ ละครโทรทัศน์ให้ภาพคนไทยเชื้อสายจีนว่า มีความเชื่อเกี่ยวกับการสืบทอดตำแหน่ง ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและผีสาว

ความเชื่อเกี่ยวกับการสืบทอดตำแหน่ง คนไทยเชื้อสายจีนจะสืบทอดตำแหน่งจากพ่อสู่ลูก ซึ่งจะต้องเป็นลูกชาย เพราะคนจีนเชื่อว่าผู้ชายมีความสามารถสูงกว่าผู้หญิง จึงเปรียบเทียบผู้ชายเป็นมังกร ส่วนผู้หญิงเป็นหงส์ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีฐานะต่ำกว่ามังกร แต่เมื่อไม่มีลูกชายหรือลูกผู้ชายความสามารถไม่เพียงพอที่จะรับตำแหน่งได้ ตำแหน่งหัวหน้าก็เปลี่ยนแปลงเป็นการสืบทอดไปสู่ลูกผู้หญิง ตัวอย่าง เช่น

วิลัย “ใช่สิหลานชายคนเดียวพาอามา ไปข้างนอก ทำอะไรก็ไม่ผิด เพราะว่ามันเป็น
หลานชายคนเดียวของตระกูล ทำอะไรก็ข้ามหัวผู้ใหญ่เลย”

(เสนอหน้าจั่ว : ตอนที่ขยติพายายมาลัยไปดูจั่วโดยไม่ได้บอกใครในครอบครัว)

จากตัวอย่างได้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนนิยมให้ลูกผู้ชายคนโตของตระกูลสืบทอดตำแหน่ง แต่ในเรื่องหงส์เหนือมังกรได้สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อไม่มีลูกผู้ชายที่จะรับตำแหน่งได้ เช่น ตีซ่งมีลูกสาวคนเดียวคืออาหลิว จึงให้อาหลิวรับตำแหน่งเป็นผู้สืบทอดตระกูล

ความเชื่อที่เกี่ยวกับเทพเจ้าผีสาง ละครโทรทัศน์ฉายภาพคนไทยเชื้อสายจีนว่ามีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าว่าสามารถป้องกันอันตรายให้ได้ เพราะเทพเจ้ามีความเมตตาที่สามารถช่วยคนที่มีความทุกข์ นอกจากนี้ยังเชื่อผีสางที่เป็นบรรพบุรุษ เมื่อถึงเทศกาลสำคัญ คนไทยเชื้อสายจีนจะต้องไหว้ผิบรรพบุรุษเป็นต้น เช่น เรื่องมงกุฎดอกส้ม เมื่อถึงเทศกาลไหว้ขนมจ้าง มีการนำอาหารไปไหว้เจ้าที่และผิบรรพบุรุษของเซงสือเกียง ในเรื่องเสนอหน้าจั่วมีการแสดงจั่วเพื่อเฉลิมฉลองในงานไหว้เจ้าประจำปี เช่นเจ้าแม่ทับทิม เจ้าแม่กวนอิม เป็นต้น

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนนอกจากมีความเชื่อเรื่องผิบรรพบุรุษแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าที่บรรพบุรุษคนจีนเคารพศรัทธาอีกด้วย

2.2 การอบรมเลี้ยงดูลูก เนื้อเรื่องละครโทรทัศน์เสนอเรื่องของคนไทยเชื้อสายจีนที่จะเลี้ยงดูลูกชายให้มีความเข้มแข็ง กล้าหาญ และสามารถเป็นผู้นำหรือหัวหน้ากลุ่มได้ นอกจากนี้ยังสั่งสอนให้ลูกหลานต้องมีความซื่อสัตย์ มีความกตัญญู เช่น

ตีซ่งถามตีเล็กว่า “อยากเป็นลูกมังกร เสือ หรือว่าหมาจิ้งจอก”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตีซ่งตำว่าตีเล็กเมื่อตีเล็กก่อเรื่องวิวาทครั้งแรก)

จากตัวอย่างได้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนจะสั่งสอนอบรมโดยยกคำเปรียบเทียบกับข้อคิดเพื่อเด็กจะได้มีความกล้าหาญเช่นเดียวกับมังกร

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูลูกผู้หญิง ต้องให้ลูกฉลาดสวยงามมีความรู้เชี่ยวชาญงานบ้าน เช่น เรื่องหงส์เหนือมังกร ดังนี้

ตีซ่งว่า “อ้าวเคยบอกลื้อแล้วอาหลิว ลื้อนะฉลาด เสียแต่ไม่รู้จักรอบคอบให้มากกว่า

นี้และเวลาลื้อเดินหมากต้องใช้ความคิดรอบคอบ จ้องแต่รุกเอาของฝ่าย

ตรงข้าม แต่เห็นไหม ลื้อมองแต่จ้องตัวใหญ่แต่ท้ายที่สุดก็โดนตัวเบี๋ยกินจน

เกือบเกลี้ยง”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่อาหลิวนึกถึงการสั่งสอนของตีซ่ง)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตีซ่งผู้เป็นพ่อสั่งสอนอาหลิวให้อาหลิวเฉลียวฉลาดมีความรอบคอบในการทำงานและรู้จักวางแผนเหมือนกับการเล่นหมากรุก

2.3 ประเพณีและพิธีกรรม ละครโทรทัศน์สะท้อนภาพว่า ประเพณีและพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ยังปฏิบัติเหมือนเดิม เช่น การจัดจัดงานศพ การไหว้เจ้า และการเคารพผู้อาวุโส เป็นต้น

แต่ก็มีประเพณีบางส่วนเปลี่ยนไป เช่น ประเพณีการแต่งงานและงานฉลองวันเกิดได้อิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกของฝรั่งเข้ามา ซึ่งได้เห็นประเพณีและพิธีกรรม เช่น ประเพณีงานศพมีฉากการจัดงานศพของที่ตั้งในเรือนหงส์เหนือมังกร ประเพณีการไหว้เจ้าจากกองเกียรติเคศพแม่เม่งฮวยและแม่เม่งฮวยพากองเกียรติไปไหว้และสวดมนต์ขอพรจากเจ้าแม่กวนอิม

ในด้านการเปลี่ยนแปลงของประเพณีคือเรื่องเล่นหนังจิ้ง การแต่งงานของชายกับหญิงจิ้งตามประเพณีโบราณของจีนคู่แต่งงานจะแต่งชุดสีแดง แต่ในละครโทรทัศน์เป็นฉากวันแต่งงานที่คู่แต่งงานสวมใส่ชุดสีขาว และจัดพิธีกรรมตามแบบตะวันตก

สรุปได้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนยังคงรักษาประเพณีตามวัฒนธรรมของบรรพบุรุษและก็มีการเปลี่ยนแปลงเพราะได้ไปศึกษาจากประเทศตะวันตกเมื่อกลับมาแล้วก็รับเอาประเพณีและวัฒนธรรมเข้ามาด้วย

3. ค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน

ละครโทรทัศน์ฉายภาพของคนไทยเชื้อสายจีนมีค่านิยมในด้านอำนาจและเงินทอง ความซื่อสัตย์ และความกตัญญู ดังนี้

3.1 ด้านอำนาจและเงินทอง คนไทยเชื้อสายจีนบางคนแสวงหาอำนาจ มีความเห็นแก่ตัวมากเกินไป เพื่ออำนาจและเงินทองยอมเสียสละชีวิตและญาติพี่น้อง เช่น เรื่องหงส์เหนือมังกร อาหลิวต้องการแก้แค้นแทนที่เล็กแม้ว่าตัวเองจะรับอันตรายก็ตาม ดังที่เต็งล้อพูดเตือนให้สติว่า

“ตีเล็กตายไปแล้ว แต่อัวกับลื้อยังมีชีวิตอยู่ ยังจะต้องกินยังจะต้องดิ้นรน ลื้อแค้น อัวรู้ ทำไมอัวจะไม่แค้น แม้ว่าอัวเป็นถึง...อาแปะของมันเห็นมันมาตั้งแต่เล็ก ตอนนี้อัวจะต้องรอบคอบให้มากขึ้นไปอีกนะ และลื้อจำไว้ ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นธุรกิจ”

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าการทำทุกสิ่งทุกอย่างเป็นธุรกิจ ซึ่งเกี่ยวกับอำนาจเงินทอง จึงต้องมีความรอบคอบเพื่อไม่ให้สูญเสียโดยไม่จำเป็น แม้ว่าจะมีความสัมพันธ์เป็นพ่อลูกกัน

3.2 ด้านความซื่อสัตย์ ละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนนับถือผู้ที่ซื่อสัตย์ และจะสั่งสอนลูกหลานให้มีความซื่อสัตย์ เช่น ในเรื่องหงส์เหนือมังกร จางเหาใช้เก้าไปยุงให้เหยียบกับอาหลิวฆ่ากัน เมื่อเก้าทำเรื่องไม่สำเร็จถูกจับ และถูกทรมาน เขาก็ซื่อสัตย์ต่อเพื่อนจางเหาและไม่บอกว่าใครใช้ให้มาฆ่าเหยียไฮ้ เขามีความซื่อสัตย์แม้ว่าจะต้องตายก็ไม่ยอมขายเพื่อน

3.3 ด้านความกตัญญู ละครโทรทัศน์ชี้ให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนยกย่องความกตัญญูมาก ละครโทรทัศน์ทุกเรื่องชี้ให้เห็นความกตัญญู โดยแสดงออกไม่ใช่เพียงแต่การให้เงินสิ่งของเท่านั้น แต่อาจจะแสดงออกด้วยการไปเยี่ยมเยียน และการยกย่องพ่อแม่อย่างมีเกียรติ เป็นต้น เช่น ในเรื่องเล่นหนังจิ้งตอนที่จัดงานวันเกิดของยายมาลัย ชยุดีแสดงความกตัญญูโดยเชิญคณะจิ้วมาแสดง ทำให้ยายมาลัยมีความสุข เป็นการตอบแทนที่ไม่ต้องใช้เงินหรือสิ่งของเหล่านั้น

สรุปว่าละครโทรทัศน์สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนในด้านอำนาจเงินทอง ความซื่อสัตย์ และความกตัญญู ผ่านพฤติกรรมและบทบาทของตัวละคร

4. สถานภาพและบทบาทของคนไทยเชื้อสายจีน

สถานภาพและบทบาทของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์มีดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ชาย ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นสามี เป็นพ่อ และเป็นลูก มีหน้าที่และบทบาทที่จะต้องดูแลพ่อแม่ ภรรยาและลูก เมื่อเป็นลูกก็ต้องมีบทบาทเลี้ยงดูและกตัญญูต่อพ่อแม่ เมื่อเป็นสามีก็ต้องซื่อสัตย์ต่อภรรยา และเมื่อเป็นพ่อก็ต้องรักและสั่งสอนลูก เมื่ออยู่ในสังคมก็ต้องมีสถานภาพและบทบาทโดยทำประโยชน์แก่สังคม ตัวอย่างเช่น ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม ตัวละครเอกฝ่ายชาย ก้องเกียรติ เป็นลูกที่กตัญญูต่อพ่อแม่และดูแลพี่น้อง เมื่อแต่งงานก็ต้องดูแลภรรยา และเมื่ออยู่ในสังคม เขาก็เป็นผู้จัดการของบริษัท เป็นต้น

4.2 สถานภาพของผู้หญิง ผู้หญิงมีสถานภาพและบทบาทเป็นภรรยา แม่ และลูก เมื่อเป็นภรรยา มีบทบาทหน้าที่ดูแลงานบ้านและสามี เมื่อเป็นแม่มีบทบาทหน้าที่ดูแลและสั่งสอนลูก เมื่อเป็นลูกก็ต้องเชื่อฟังและมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ส่วนบทบาทในสังคม เนื่องจากในสมัยก่อน คนไทยเชื้อสายจีนไม่นิยมให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน ผู้หญิงจึงไม่มีฐานะและตำแหน่งในสังคม เมื่อสังคมพัฒนา ผู้หญิงก็มีบทบาทหน้าที่เพิ่มขึ้นโดยทำประโยชน์แก่สังคม ตัวอย่างเช่น ในเรื่องหงส์เหนือมังกร อาหลิเป็นลูกสาวของดีซ่งกับเหมย เมื่อแต่งงานกับจางเหา อาหลิก็มีสถานภาพเป็นภรรยา และถ้าหากอาหลิมีลูกก็ย่อมจะเป็นแม่ที่ต้องดูแลลูกและสามี และในเรื่องนี้อาหลิมีสถานภาพและบทบาทเป็นเจ้าแม่ จึงถือว่าได้เป็นผู้นำในสังคม ซึ่งจะต้องดูแลกิจการและธุรกิจของพ่อ เป็นบทบาทของผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงไปคือ ได้ทำประโยชน์แก่สังคม เป็นต้น

การอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย แสดงว่า วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน กำลังจะเปลี่ยนไปตามสังคมที่พัฒนาตามกระแสโลกที่เปิดกว้างขึ้น สังคมไทยมีอิทธิพลทำให้วิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนเปลี่ยนจากบรรพบุรุษมาเป็นการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ปรับตัวเองให้สอดคล้องกับสังคมและถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ดังจะเห็นได้ว่าการดำเนินชีวิตและมีวัฒนธรรมตามแบบของคนจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยในระยะแรก ๆ ละครโทรทัศน์ทั้งเรื่องมงกุฎดอกส้ม เสน่ห์นางงิ้ว และหงส์เหนือมังกร ได้สะท้อนภาพได้ชัดเจนว่า ตัวละครที่เป็นคนจีนมีการสร้างครอบครัวขนาดใหญ่ ในขณะที่วงละครโทรทัศน์แต่ละเรื่องก็สะท้อนเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นคนรุ่นต่อมาว่า ได้เปลี่ยนสังคมครอบครัวเป็นขนาดเล็กหรือเป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้ปัญหาในครอบครัวที่มีความขัดแย้งระหว่างภรรยาหรือลูก ๆ ลดลง และในการประกอบอาชีพ คนไทยเชื้อสายจีนก็ทำงานที่แตกต่างจากพ่อแม่ที่เป็นคนจีน กล่าวคือ มีการศึกษาสูงขึ้น เช่น ศึกษาในต่างประเทศ จึงเปลี่ยนมาทำอาชีพที่แตกต่างออกไป เช่น เป็นทนาย เป็นนักการเมือง เป็นนักธุรกิจที่ติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า วิถีชีวิตและวัฒนธรรม โดยเฉพาะระบบความเชื่อกับประเพณีต่าง ๆ กำลังแปรเปลี่ยนและสูญหายไป

ในด้านวัฒนธรรม คนไทยเชื้อสายจีนยังคงปฏิบัติตามบรรพบุรุษ แต่ลดความเข้มข้นลง เช่น ยังคงไหว้บรรพบุรุษในวันตรุษจีน การเคารพศรัทธาเทพเจ้ากวนอู และเจ้าแม่กวนอิม การหาความบันเทิงด้วยการดูการแสดงงิ้ว แต่มีการเปลี่ยนแปลงไปบางส่วน เช่น การสืบทอดตำแหน่งโดยลูกผู้หญิง การแต่งงานโดยเลือกคู่ครองเอง การแสดงความกตัญญูต่อญาติผู้ใหญ่ เป็นต้น แต่ค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนที่เปลี่ยนไปในทางแสวงหาอำนาจและเงินทอง ทำให้เกิดปัญหา ดังเช่น สุภาจิตจีนสมัยก่อนที่กล่าวว่า “คนเพื่อทรัพย์สินและอำนาจตาย นก เพื่ออาหารตาย มีอำนาจเงินทองจะทำให้ผีทำงานแทนเรา มีอำนาจเงินทองก็เป็นพ่อเป็นแม่ได้” มีความหมายว่า อำนาจเงินทองเป็นภัยแก่ตัวเอง และทำให้เกิดความเดือดร้อนได้ ดังที่ละครโทรทัศน์ฉายภาพของตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนที่ไปศึกษาความรู้จากตะวันตก จึงต้องการมีชีวิตที่มีความสุข ได้แต่งงานกับคนที่ตัวเองรักและทำงานที่ตัวเองชอบ ซึ่งดีกว่าการได้เงินและอำนาจทั้งนี้เพราะเงินทองและอำนาจไม่สามารถอยู่กับเราได้ตลอด และไม่สามารถทำให้เราได้ทุกอย่าง การให้แนวคิดเช่นนี้ผ่านละครโทรทัศน์จึงเป็นคติข้อคิดที่ดีแก่ผู้ชม

ในด้านสถานภาพของคนไทยเชื้อสายจีน ทำให้เห็นได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งมีความโดดเด่นมาก เนื่องจากสังคมไทยจะยกย่องและให้โอกาสผู้หญิงได้มีบทบาทเท่าเทียมผู้ชาย จึงสร้างตัวละครที่มีบทบาทเป็นผู้นำที่มีบทบาทเท่าเทียมกับผู้ชายหรือมีอำนาจเหนือผู้ชายอีกด้วย ตัวละครผู้หญิงมีบุคลิกภาพและจิตใจที่เข้มแข็ง กล้าหาญ และสามารถทำงานได้เทียบเท่ากับผู้ชาย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทยเรื่องอื่น ๆ เช่น กนกฉายโบตัน ดงดอกเหมย ลอดลายมังกร เป็นต้น
2. ควรจะศึกษาและวิเคราะห์ภาพสะท้อนการดำเนินชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ในด้านบุคลิกภาพ จริยธรรม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จุฑามาศ ตนเจริญสุข. (2549) การรับรู้ภาพลักษณ์สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในทัศนะของผู้รับชมในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ พธ.ม. (การตลาด) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธานีวัฒน์ บุญโต. (2542) ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของหยก บูรพา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พลกุล อังกินันท์. (2532) บทบาทของชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.อัสสาเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

เลียว เสถียรสุด. (2510) **ประวัติวัฒนธรรมจีน**. กรุงเทพมหานคร : นานมี.

สำนักเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มสถิติประชากรและสังคม. (2547) **รายงานของกลุ่มสถิติประชากรและสังคม**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Rec_Man/Achaneeya_M.pdf (20 ตุลาคม 2554).

สุชาติ ตันตะสุรฤกษ์. (2532) **โพยก๊วน : การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.